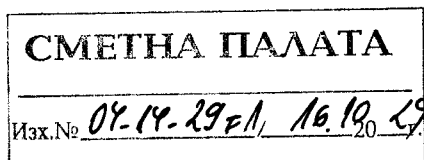


СМЕТНА ПАЛАТА
на Република България



ДО
Г-ЖА ГАЛЯ КОНДЕВА-МЪНКОВА
СЛУЖЕБЕН МИНИСТЪР НА
ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО КОНДЕВА-МЪНКОВА,

На основание чл. 54, ал. 15 от Закона за Сметната палата, приложено Ви изпращаме окончателен Одитен доклад № 0400116323, съдържащ немодифицирано мнение относно консолидирания годишен финансов отчет на Министерството на здравеопазването за 2023 г., и приложеният към него одитиран годишен финансов отчет.

Приложение: съгласно текста.

ЗА ПРЕДСЕДАТЕЛ:

(Горица Грънчарова-Кожарева)
(съгл. Заповед № 154/08.04.2024 г.)





ОДИТЕН ДОКЛАД НА СМЕТНАТА ПАЛАТА
№ 0400116323

за извършен финансов одит на консолидирания годишен финансов отчет на
Министерството на здравеопазването за 2023 г.

София, 2024 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

Списък на съкращенията	3
Част I. Докладване относно одита на консолидирания финансов отчет	4
Мнение	4
База за изразяване на мнение	4
Ключови одитни въпроси	4
Правно основание за извършване на одита	5
Други въпроси	5
Отговорности на ръководството за консолидирания финансов отчет	6
Отговорности на Сметната палата за одита на консолидирания финансов отчет	6
Част II. Докладване във връзка с други законови и други отговорности – констатации при одита на консолидирания финансов отчет	8
Некоригирани неправилни отчитания	8
Случаи на несъобразяване със законите и другите нормативни разпоредби	17
Коригирани неправилни отчитания	18
Съществени недостатъци на вътрешния контрол	20

Списък на съкращенията

ГФО	Годишен финансов отчет
ЕБК	Единна бюджетна класификация
МСВОИ	Международни стандарти на върховните одитни институции
СБО	Сметкоплан на бюджетните организации
МЗ	Министерство на здравеопазването
ПМС	Постановление на министерски съвет
РЗП	Разгъната Застроена Площ
СЕС	Сметки за средства от европейския съюз
УМБАЛ	Университетска Многопрофилна болница за активно лечение
ДКЦ	Диагностично-консултативен център
ЕАД	Еднолично акционерно дружество
ОПР	Отчет за приходите и разходите
ЦСМП	Център за спешна медицинска помощ
СМР	Строително Монтажни Работи
АП	Амортизационна политика
ДПБ	Държавна психиатрична болница
РЦТХ	Районен център за трансфузионна хематология

ДО
Г-ЖА РАЯ НАЗАРЯН
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
50-О НАРОДНО СЪБРАНИЕ
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ДО
Д-Р ГАЛЯ КОНДЕВА
СЛУЖЕБЕН МИНИСТЪР НА
ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО

Част I. Докладване относно одита на консолидирания финансов отчет

Мнение

Сметната палата извърши финансов одит на консолидирания годишен финансов отчет на Министерството на здравеопазването, състоящ се от консолидиран баланс към 31 декември 2023 г., консолидиран отчет за приходите и разходите, консолидиран отчет за касовото изпълнение на бюджета, сметките за средствата от Европейския съюз и сметките за чужди средства за годината, завършваща на тази дата, както и приложение към консолидирания финансов отчет, включително пояснения за прилаганата счетоводна политика.

Сметната палата изразява мнение, че приложеният консолидиран годишен финансов отчет дава вярна и честна представа за консолидираното финансово състояние на Министерството на здравеопазването към 31 декември 2023 г. и за неговите консолидирани финансови резултати от дейността и консолидираните му парични потоци за годината, завършваща на тази дата, в съответствие с приложимата обща рамка за финансово отчитане в публичния сектор, която се състои от стандартите, указанията и сметкоплана по чл. 164, ал. 1 и 3 от Закона за публичните финанси.

База за изразяване на мнение

Сметната палата извърши одита в съответствие със Закона за Сметната палата и МСВОИ (1003-1810). Отговорностите на Сметната палата съгласно МСВОИ (1003-1810) са описани допълнително в раздела *Отговорности на Сметната палата за одита на консолидирания финансов отчет* от настоящия доклад. Сметната палата е независима от Министерството на здравеопазването в съответствие с *Етичния кодекс на Сметната палата*, като тя изпълни и своите други етични отговорности в съответствие с този кодекс. Сметната палата счита, че получените одитни доказателства са достатъчни и уместни, за да осигурят база за изразяване на мнение.

Ключови одитни въпроси

Сметната палата реши, че няма ключови одитни въпроси, които да бъдат комуникирани в настоящия доклад.

Правно основание за извършване на одита

Сметната палата извърши одита на основание чл. 54 от Закона за Сметната палата, Програмата за одитната дейност на Сметната палата на Република България за 2024 г. и в изпълнение на Заповед № ОД-04-01-163 от 04.12.2023 г. на Тошко Тодоров, заместник-председател на Сметната палата.

Други въпроси

1. В ЦУ на МЗ, към 31.12.2023 г. са капитализирани разходи за преустройство, в общ размер на 4 814 455 лв.,¹ за шест сгради, които са собственост на лечебни заведения² (болници). Дейностите са извършени във връзка с реализиране на инвестиционен проект BG16RFOP001-4.001-0001 "Подкрепа за развитие на системата за спешна медицинска помощ",³ с определен задължителен период на устойчивост на постигнатите резултати от пет години. С удостоверения за въвеждане в експлоатация, издадени през 2022 г. и 2023 г., ремонтните дейности са приключили и одитираната организация е признала разходите като дълготрайни материални активи (ДМА) по сметка 2099 „Други дълготрайни материални активи“ от СБО поради факта, че съгласно Раздел „Общи условия“ към договора за БФП, собствеността или владееенето не се променя до изтичане на периода на устойчивост на проекта. След изтичане на този период, същите ще бъдат апортирани в капитала на търговските дружества - болници. На същите е стартирал процесът по начисляване на разходи за амортизация.⁴

2. Министерският съвет с Постановление № 330 от 20.12.2023 г. одобрява допълнителни средства по бюджета на Министерство на здравеопазването, в размер на 45 279 000 лв., за дофинансиране на дейности по проект BG16RFOP001-4.001-0001 „Подкрепа за развитие на системата за спешна помощ“. Средствата, съгласно постановлението, следва да се отразят по бюджета на МЗ за 2023 г., като предоставен трансфер за сметки за средства от Европейския съюз, а плащанията през 2024 г. да се извършват от бюджетната левова сметка на министерството, при прилагане на режим на сметки за средства от Европейския съюз. Бюджетната левова сметка на министерството подлежи на зануляване в края на годината съгласно указанията на МФ дадени в ДДС № 7 от 2023 г.

С писмо, изх. № 04-20-20 от 30.01.2024 г., Министерство на здравеопазването са предложили на Министерство на финансите (МФ) начин на счетоводно отчитане на получените средствата по ПМС № 330 от 20.12.2023 г. В получения отговор от МФ се посочва, че предложените счетоводни записвания са коректни.

Към 31.12.2023 г., получените средства по бюджета на МЗ са признати на начислена основа по кредита на сметка 4682 „Разчети със сметки за средства от Европейския съюз на бюджетни организации от подсектор "Централно управление" за

¹ 1 166 885 лв. през 2022 г. и 3 647 570 лв. през 2023 г.

² УМБАЛ "Царица Йоанна – ИСУЛ", МБАЛ Света Анна –София АД, МБАЛ – Добрич АД, МБАЛ Национална кардиологична болница ЕАД, МБАЛ Д-р Тота Венкова"" АД – Габрово и УМБАЛ „Пловдив“ АД.

³ по процедура за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ BG16RFOP001-4.001 „Регионална здравна инфраструктура“ в рамките на Приоритетна ос 4 „Регионална здравна инфраструктура“, финансиран по Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020 г.

⁴ ОД № 6

постъпили и разходвани средства“ в отчетна група „Бюджет“ и по дебитата на същата сметка в отчетна група СЕС. Средствата са отчетени на касова основа по подпараграф 88-03 „Събрани средства и извършени плащания от/за сметки за средствата от Европейския съюз“ в отчетни групи „Бюджет“ и СЕС.

В резултат на счетоводните записвания, тези средства са отразени в баланса на министерството като вземане и задължение между отчетни групи „Бюджет“ и СЕС, съответно по статия „Други краткосрочни задължения“ - в отчетна група „Бюджет“, и по статия „Други вземания“ - в отчетна група СЕС. Допълнително отпуснатите средства по бюджета на министерството са отчетени в Отчета за касовото изпълнение на бюджета, сметките за средствата от ЕС и сметките за чужди средства по показател „Операции за сметка на други бюджети, сметки и фондове“.⁵

Отговорности на ръководството за консолидирания финансов отчет

Ръководството носи отговорност за изготвянето и достоверното представяне на този консолидиран финансов отчет в съответствие с приложимата обща рамка за финансово отчитане в публичния сектор, която се състои от стандартите, указанията и сметкоплана по чл. 164, ал. 1 и 3 от Закона за публичните финанси, и за такава система за вътрешен контрол, каквато ръководството определи, че е необходима, за да даде възможност за изготвянето на консолидирани финансови отчети, които да не съдържат съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка.

При изготвяне на консолидирания финансов отчет ръководството носи отговорност за оценяване способността на бюджетната организация да продължи да функционира като действащо предприятие, оповестявайки, когато това е приложимо, въпроси, свързани с предположението за действащо предприятие и използвайки счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие, освен когато бюджетната организация ще бъде закрыта или нейната дейност ще бъде преустановена.

Отговорности на Сметната палата за одита на консолидирания финансов отчет

Целите на Сметната палата са да получи разумна степен на сигурност относно това дали консолидираният финансов отчет като цяло не съдържа съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка, и да издаде одитен доклад, който да включва одитно мнение. Разумната степен на сигурност е висока степен на сигурност, но не е гаранция, че финансов одит, извършен в съответствие с МСВОИ (1003-1810), винаги ще разкрива съществено неправилно отчитане, когато такова съществува. Неправилните отчитания могат да възникнат в резултат на измама или грешка и се считат за съществени, ако би могло разумно да се очаква, че те, самостоятелно или като съвкупност, ще окажат влияние върху икономическите решения на потребителите, вземани въз основа на този консолидиран финансов отчет.

Като част от финансовия одит в съответствие с МСВОИ (1003-1810), Сметната палата използва професионална преценка и запазва професионален скептицизъм по време на целия одит. Сметната палата също така:

⁵ ОД № 8

- идентифицира и оценява рисковете от съществени неправилни отчитания в консолидирания финансов отчет, независимо дали дължащи се на измама или грешка, разработва и изпълнява одитни процедури в отговор на тези рискове и получава одитни доказателства, които да са достатъчни и уместни, за да осигурят база за изразяване на одитно мнение. Рискът да не бъде разкрито съществено неправилно отчитане, което е резултат от измама, е по-висок, отколкото риска от съществено неправилно отчитане, което е резултат от грешка, тъй като измамата може да включва тайно споразумяване, фалшифициране, преднамерени пропуски, изявления за въвеждане на одитора в заблуждение, както и пренебрегване или заобикаляне на вътрешния контрол.

- получава разбиране за вътрешния контрол, имащ отношение към одита, за да разработи одитни процедури, които да са подходящи при конкретните обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на вътрешния контрол на бюджетната организация.

- оценява уместността на използваните счетоводни политики и разумността на счетоводните приблизителни оценки и свързаните с тях оповестявания, направени от ръководството.

- достига до заключение относно уместността на използване от страна на ръководството на счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие и, на базата на получените одитни доказателства, относно това дали е налице съществена несигурност, отнасяща се до събития или условия, които биха могли да породят значителни съмнения относно способността на бюджетната организация да продължи да функционира като действащо предприятие. Ако Сметната палата достигне до заключение, че е налице съществена несигурност, от нея се изисква да привлече внимание в одитния си доклад към свързаните с тази несигурност оповестявания в консолидирания финансов отчет или в случай че тези оповестявания са неадекватни, да изрази модифицирано мнение. Заключенията на Сметната палата се основават на одиторските доказателства, получени до датата на одитния доклад. Бъдещи събития или условия обаче могат да станат причина бюджетната организация да преустанови функционирането си като действащо предприятие.

- оценява цялостното представяне, структура и съдържание на консолидирания финансов отчет, включително оповестяванията, и дали консолидираният финансов отчет представя стоящите в основата операции и събития по начин, който постига вярно и честно представяне.

Сметната палата комуникира с ръководството наред с останалите въпроси, планирания обхват и време на изпълнение на финансовия одит и съществените констатации от одита, включително съществени недостатъци във вътрешния контрол, които са идентифицирани по време на извършвания финансов одит.

Сред въпросите, комуникирани с ръководството, Сметната палата определя тези въпроси, които са били с най-голяма значимост при одита на консолидирания финансов отчет за текущия период и които следователно са ключови одитни въпроси. Сметната палата описва тези въпроси в одитния доклад, освен в случаите, в които закон или нормативна уредба възпрепятства публичното оповестяване на информация за този въпрос или когато, в изключително редки случаи, Сметната палата реши, че даден въпрос не следва да бъде комуникиран в одитния доклад, тъй като би могло разумно да се очаква, че неблагоприятните последици от това действие биха надвишили ползите от гледна точка на обществен интерес от тази комуникация.

Част II. Докладване във връзка с други закони и други отговорности – констатации при одита на консолидирания финансов отчет

В съответствие с чл. 54, ал. 14 от Закона за Сметната палата и МСВОИ 12 *Ползи от работата на върховните одитни институции – насочена към подобряване на живота на гражданите*, Сметната палата, за да отговори на очакванията на обществото и за да засили отчетността, прозрачността и интегритета на бюджетните организации, комуникира в одитния доклад констатираните неправилни отчитания, съществени недостатъци на вътрешния контрол и случаи на несъобразяване със законите и другите нормативни разпоредби, освен когато:

- дадена констатация се отнася за въпрос, който очевидно е без никакви последици за консолидирания финансов отчет;
- закон или нормативна уредба възпрепятства публичното оповестяване на дадена констатация; или
- в изключително редки случаи, Сметната палата реши, че дадена констатация не следва да бъде комуникирана в одитния доклад, тъй като би могло разумно да се очаква, че неблагоприятните последици от това действие биха надвишили ползите от гледна точка на обществен интерес от тази комуникация.

Включените в Част II на настоящия одитен доклад констатации не се отнасят за съществени неправилни отчитания и не описват случаи, в които Сметната палата не е в състояние да получи достатъчни и уместни доказателства, за да достигне до заключение, че консолидирания финансов отчет като цяло не съдържа съществени неправилни отчитания. Поради това не се изисква модификация на одитното мнение.

Некоригирани неправилни отчитания

1. При извършени одитни процедури за проверка на счетоводното отразяване на промените в дела на инвестицията на МЗ в предприятия в страната, се установи следното:⁶

1.1. УМБАЛ „Св. Иван Рилски“ ЕАД е получила дивидент от свое дъщерно дружество (ДКЦ „Св. Иван Рилски“ ЕООД), в размер на 1 300 000 лв. Приходът от инвестицията е отразен освен в индивидуалния отчет на УМБАЛ „Св. Иван Рилски“ ЕАД и в консолидирания отчет на дружеството, и съответно е намерило отражение в статия „Текуща печалба“ от консолидирания баланс и показател „Финансов резултат за текущия период“ от консолидирания отчет за собствения капитал. За вярното представяне на общата стойност на собствения капитал изплатения дивидент от ДКЦ „Св. Иван Рилски“ ЕООД в консолидирания баланс и отчет за собствения капитал е представен в намаление на неразпределената печалба. При консолидирането е следвало отчетения приход от участие в дъщерно предприятие и намалението на неразпределената печалба да се елиминират, и съответно да не оказат влияние върху отделните елементи на собствения капитал, но елиминирането не е извършено.

В МЗ, при отчитане на промените в дела на инвестицията в лечебното заведение са съставени следните счетоводни записвания:

- по кредита на сметка 7171 „Дялово участие във финансовия резултат на предприятия в страната с мажоритарно участие-нето“ е осчетоводено увеличение на дела

⁶ ОД № 4

в резултат на финансовия резултат с стойността по статия „Текуща печалба“ от баланса, в която е включен и прихода от участие в дъщерното предприятие, в размер на 1 300 000 лв., и

- едновременно с това е осчетоводено намаление на дела в резултат на намалението на неразпределената печалба с 1 300 000 лв. по кредита на сметка 7995 „Увеличение на финансови активи (финансиращи позиции) от други събития“ със знак минус.

В резултат на съставените записвания, с размера на изплатения дивидент (1 300 000 лв.) неправилно е завишено салдото по сметка 7171 „Дялово участие във финансовия резултат на предприятия в страната с мажоритарно участие-нето“, и е занижено салдото по сметка 7995 „Увеличение на финансови активи (финансиращи позиции) от други събития“.

Не са спазени разпоредбите на чл. 24 ал. 1 от ЗСч, относно вярното и честно представяне на имущественото и финансовото състояние и финансовите резултати от дейността на предприятието, паричните потоци и собствения капитал, както и указанията на МФ, дадени с т. 28.4.3 до т. 28.4.6. от ДДС № 20 от 2004 г. на МФ във връзка с ДДС № 05 от 2015 г..

С размера на неправилното отчитане е завишен шифър 0718 „Приходи от дивиденди и дялово участие“ и е занижен шифър 0794 „Увеличение на финансови активи от други събития“ от ОПР.

1.2. В ГФО за 2022 г. на Специализирана болница за активно лечение на хематологични заболявания – ЕАД – София (СБАЛХЗ), раздел А от пасива на баланса „Собствен капитал“ е отрицателна величина, в размер на (-) 719 хил. лв., и съответно делът на инвестицията на МЗ, признат по сметка 5111 „Мажоритарни дялове и акции в предприятия в страната“ е в размер на нула лева. По предварителен финансов отчет за 2023 г. е реализирана печалба, в размер на 4 798 хил. лв. Съответно раздел А от пасива на баланса „Собствен капитал“ е в размер на 4 079 хил. лв. За отчитане на промените в дела на инвестицията в лечебното заведение в МЗ са съставени счетоводни записвания по дебита на сметка 5111 „Мажоритарни дялове и акции в предприятия в страната“ в кореспонденция със сметка 7171 „Дялово участие във финансовия резултат на предприятия в страната с мажоритарно участие-нето“ със стойност 4 798 хил. лв. и сметка 7995 „Увеличение на финансови активи (финансиращи позиции) от други събития“ със стойност (-) 718 747 лв. Следвало е да бъде отчетено само увеличение на дела на инвестицията в резултат на финансовия резултат по сметка 7171 „Дялово участие във финансовия резултат на предприятия в страната с мажоритарно участие-нето“ в размер на 4 079 хил. лв., представляваща разликата между текущия и предходен отчетен период.

Не са спазени разпоредбите на чл. 24 ал. 1 от ЗСч, относно вярното и честно представяне на имущественото и финансовото състояние и финансовите резултати от дейността на предприятието, паричните потоци и собствения капитал.

С размера на неправилното отчитане е завишен шифър 0718 „Приходи от дивиденди и дялово участие“ и е занижен шифър 0794 „Увеличение на финансови активи от други събития“ от ОПР.

2. В ЦСМП София, ЦСМП Стара Загора и ЦСМП Благоевград са начислени по дебита на сметка 6047 „Разходи за провизии за персонал“ в кореспонденция със сметка 4230 „Провизии за бъдещи плащания към персонала“ разходи за провизии за персонал, в общ размер на 9 555 488 лв., в т.ч. осигурителни вноски, като размера е определен за пълния брой дни неизползван отпуск. Следвало е да се извърши оценка на очаквания

брой дни на натрупващите се отпуски, които ще се ползват през следващата година и на база определения брой дни да се определи размера на разхода за провизия за персонал.⁷

Не са спазени указанията на МФ, дадени с т. 19.7.5 от писмо ДДС №20 от 2004 г. във връзка с Раздел X „Счетоводно отчитане на провизии за задължения, провизии за вземания и разходи за провизии на персонал“, т. 3 „Разходи за провизии за персонал“, буква в) от СчП на министерството, относно оценка на очаквания брой дни (а не пълния брой дни) на натрупващите се отпуски, които ще се ползват през следващата година.

Неправилното отчитане е оценено по характер.

3. В ЦУ на МЗ, в отчетна група СЕС – КСФ, към 31.12.2023 г. в салдото по сметка 4020 „Доставчици по аванси от страната“ са налични предоставени неусвоени аванси по договори за СМР, в общ размер на 38 344 972 лв., в т.ч.:⁸

- в началното и крайното салдо на сметката са налични платени и незакрити аванси за периода от 2019 г. до 2022 г., в размер на 4 149 434 лв. (през 2019 г. – 861 840 лв., през 2021 г. – 2 493 663 лв. и през 2022 г. – 793 931 лв.);

- платени за периода от януари до ноември 2023 г., в размер на 48 695 947 лв., от тях към 31.12.2023 г. са усвоени 32 455 103 лв., и неусвоени, в размер на 16 240 844 лв.

- платени през месец декември 2023 г., в размер на 18 331 797 лв., усвоени от тях през същия месец, в размер на 790 920 лв., или платени през месец декември и неусвоени към 31.12.2023 г. в размер на 17 540 877 лв.

От ЦУ е извършен частичен анализ за оценка на етапа, до който е достигнал процесът на придобиване на дълготрайните активи, за които в настоящия и предходни отчетни периоди са предоставени авансите.

В извършения от ЦУ частичен анализ (справка) за част от неусвоените авансови плащания е посочено:

- СМР по 5 броя договори са приключени, но се чакат документи за окончателното им признаване, като платените през 2021 г. и 2022 г. за обектите авансови плащания са общо в размер на 734 880 лв.;⁹

- в справката не е посочена информация за платени аванси по 5 договора, на обща стойност 1 691 027 лв., в т.ч. платени през 2019 г. - на обща стойност 861 840 лв. (договори РД-11-456 от 13.11.2019 г. и РД-11-457 от 13.11.2019 г.) и през 2021 г., в размер на 829 187 лв. (договори №№ СП-6 от 29.07.2021 г., РД-11-330 от 28.06.2021 г. и -11-418 от 10.08.2021 г.).

⁷ ОД № 5

⁸ Начално салдо 8 303 578 лв., обороти дебит 67 635 820 лв., обороти кредит 37 594 426 лв. и крайно дебитно салдо 38 344 972 лв.

⁹ В изпълнение на проект „Подкрепа за развитие на системата за спешна медицинска помощ“ по ОПРР 2014-2020 г.: договори с №№ РД 11-399/28.07.2021 г. с предмет “Извършване на СМР за нуждите на спешни отделения на болници за планиране на територията на Югоизточен район – обособена позиция 1 и с платен аванс от 149 200 лв.; РД-11-380/19.07.2021 г. “Извършване на СМР за нуждите на спешни отделения на болници за планиране на територията на Северен централен район за планиране – обособена позиция 1 и с платен аванс 143 499 лв.; РД 11-90/16.03.2022 г. с предмет „Извършване на СМР за нуждите на извънболничните структури на на спешната помощ на територията на Североизточен район за планиране“ с платен незакрит аванс 229 926 лв.; РД 11-81/09.02.2021 г. с предмет „Извършване на СМР за нуждите на извънболничните структури на на спешната помощ на територията на Югозападен район за планиране“ – обособена позиция 1 с платен незакрит аванс 152 429 лв.; РД 11-69/24.02.2022 г. с предмет „Извършване на СМР за нуждите на извънболничните структури на спешната помощ на територията на следните райони: Югоизточен, Югозападен, Софийска област и София-град“ за планиране“ – обособена позиция 9 с платен незакрит аванс 59 826 лв..

Във връзка с липсващата в анализа информация, от одитният екип са поискани допълнително документи и пояснения (на извадков принцип) относно салдото по сметка 4020 „Доставчици по аванси от страната“. При извършен анализ на получените от МЗ документи и обяснения, се установи следното:¹⁰

3.1. Относно три договора с преведени през 2022 г. авансови плащания (30 % от стойността на договорите с вкл. ДДС),¹¹ общо в размер на 429 480 лв., от МЗ е получена информация, че с писма с рег. № СМП-158/16.10.2023 г. и № СМП-158/18.10.2023 г., на основание чл. 54, ал. 2, т. 2 и 3, МЗ едностранно е прекратило без предизвестие договорите, предвид системно нарушаване на задълженията на Изпълнителя и прекратяване работата за повече от 15 дни без съгласието на Възложителя след откриване на строителните площадки. Поради невъзстановяване на авансовите средства (гарантирани по реда на чл. 111, ал. 5 от ЗОП)¹² и получаване на сумите по гаранциите за изпълнение, в посочения срок до 3 календарни дни от датата на получаване на писмата, от МЗ са предприети действия към застрахователното дружество, с искане за задържане на гаранциите по договорите. В министерството е постъпило писмо № СМП-158/08.04.2024 г., с което застрахователят уведомява МЗ, че счита, че не са налице основания за ангажиране на отговорността на застрахователното дружество за определяне и заплащане на застрахователно обезщетение, тъй като не е налице виновно неизпълнение от страна на изпълнителя по предявените претенции. В предоставеното на одитния екип становище на МЗ е посочено, че към настоящия момент (месец 06.2024 г.) се окомплектоват необходимите документи и се подготвят иски молби за предприемане на действия по събиране на дължимите суми по съдебен ред.

3.2. По повод исканите допълнителни документи и обяснения, от МЗ са предоставени четири броя договори № РД-11-456/13.11.2019 г., РД-11-457/13.11.2019 г., РД-11-330/28.06.2021 г., и РД-11-418/10.08.2021 г. По договорите са предоставени авансови плащания, общо в размер на 1 604 212 лв., в т.ч. по договори:

- № РД-11-456/13.11.2019 г. - платен аванс на 03.12.2019 г., в размер на 330 480 лв.,¹³

- № РД-11-457/13.11.2019 г. - платен аванс на 02.12.2019 г., в размер на 531 360 лв.,¹⁴

- № РД-11-330/28.06.2021 г. - платен аванс на 27.07.2021 г., в размер на 511 972 лв.,¹⁵

¹⁰ ОД №№ 5 и 9

¹¹ Договори с №№ РД-11-387/23.07.2021 г. за извършване на СМР за нуждите Спешно отделение на МБАЛ – Разград АД, гр. Разград с преведен аванс на 10.05.2022 г. (143 280 лв.); № РД-11-463/01.09.2021 г. за извършване на СМР за нуждите Спешно отделение на МБАЛ „Рахила Ангелова“ АД, гр. Перник, преведен аванс на 05.01.2022 г. (156 493 лв.) и № РД-11-464/01.09.2021 г. - за извършване на СМР за нуждите Спешно отделение на „МБАЛ – Шумен“ АД, гр. Шумен, преведен аванс на 07.03.2022 г. (129 707 лв.)

¹² Чл. 111, ал. 5 от ЗОП: Гаранциите се предоставят в една от следните форми: 1. парична сума; 2. банкова гаранция; 3. (доп. - ДВ, бр. 88 от 2023 г., в сила от 01.01.2024 г.) застраховка, която безусловно и неотменимо обезпечава изпълнението чрез покритие на отговорността на изпълнителя.

¹³ с предмет „Извършване на инженеринг (проектиране, строителство и авторски надзор) за центровете в гр. Плевен, гр. Велико Търново и гр. Русе -по проект BG16RFOP001-5.001-0003 „Изграждане на инфраструктура за предоставяне на специализирана здравно-социална грижа за деца с увреждания“

¹⁴ с предмет „Извършване на инженеринг (проектиране, строителство и авторски надзор) за центровете в гр. София – 4 бр. и гр. Враца - по проект BG16RFOP001-5.001-0003 „Изграждане на инфраструктура за предоставяне на специализирана здравно-социална грижа за деца с увреждания“

¹⁵ с предмет „Извършване на инженеринг (проектиране, строителство и авторски надзор за центровете гр. Бургас, гр. Варна – 3 бр.“) по проект BG16RFOP001-5.001-0003 „Изграждане на инфраструктура за предоставяне на специализирана здравно-социална грижа за деца с увреждания“

- № РД-11-418/10.08.2021 г. – платен аванс на 25.08.2021 г., в размер на 230 400 лв.¹⁶

Съгласно становището на МЗ, по цитираните договори изпълнителите са изпълнили в цялост **само** част „Проектиране“, както следва: за всички обекти са изготвени по два варианта на „Идеен проект“, които са представени за разглеждане и одобрение от Възложителя. След направен избор от страна на Възложителя на един от двата варианта, всеки от Изпълнителите е изготвил „Работен проект“ за всеки един от обектите и същите са предадени на Възложителя за предприемане на последващи действия, необходими за издаването на Разрешенията за строеж. Строително-монтажни работи по договорите **не са стартирали**. За обектите, предмет на горесцитираните договори, няма издадени Разрешения на строеж, с изключение за Центъра в гр. Силистра, издадено през месец декември 2023 г. В получения отговор от МЗ е посочено, че през м. декември 2023 г. са изпратени писма до изпълнителите на горесцитираните договори за едностранно прекратяване на договорите и искане за възстановяване на преведените аванси.

3.3. Към 31.12.2023 г., в МЗ за авансови плащания по договори от 2021 г. и от 2022 г., в размер на 820 433 лв., признати в отчетността на министерството като крайно салдо по сметка 4020 „Доставчици по аванси“ в отчетна група СЕС, не е определена приблизителна счетоводна оценка на незавършеното строителство. Следвало е да се приложат указанията дадени от МФ в т. 16. 6 от ДДС № 20 от 2004 г., като бъде определена приблизителна счетоводна оценка на разходите на съответния етап на придобиването, които към края на отчетната година не са осчетоводени по съответните сметки от подгрупи 207 „Дълготрайни материални активи в процес на придобиване“, 607 „Наеми и разходи за инфраструктурни обекти, земя и други активи и активи с художествена и историческа стойност“.^{17, 18}

3.3.1. По договор с рег. № РД-11-81/09.02.2021 г. за извършване на строително-монтажни работи за нуждите на ЦСМП-Кюстендил и ЦСМП-Перник, с неприспадна аванс, в размер на 152 429 лв., платен на 10.03.2021 г. Съгласно становището от МЗ, към 31.12.2023 г. са изпълнени СМР дейности и са издадени всички необходими актове и протоколи, съгласно изискванията на Наредба № 3 от 2003 г., и е получено разрешение за ползване за обект ЦСМП – Кюстендил от 21.12.2023 г. За обект ЦСМП – Перник е открита строителна площадка на 08.07.2021 г. С протокол, Образец № 10 от 31.03.2022 г., при извършени **всички СМР** дейности, е спрян обекта поради проблеми с електрическото храняване и проектно решение за присъединяване на обекта към водопроводна мрежа на площадката на МБАЛ (срок 12 месеца). Очаквало се да бъде изградена довеждаща инфраструктура от електроразпределителното дружество, след което ще може да бъде захранен обекта и съответно ще бъде издаден акт Приложение № 15 - протокол за установяване на годността за приемане на строежа и обектът ще бъде въведен в експлоатация.

¹⁶ с предмет „Извършване на инженеринг (проектиране, строителство и авторски надзор) за центровете в гр. Разград, и гр. Силистра, по проект BG16RFOP001-5.001-0054 „Изграждане на инфраструктура за предоставяне на специализирана здравно-социална грижа за деца с увреждания - 2“

¹⁷ така определената сума на счетоводна оценка на разходите по придобиването се начислява по съответните сметки от подгрупи 207, 607 и сметки от подгрупа 220 от ДСД, а в началото на следващата година записванията по т. 16.6.1 от ДДС № 20 от 2004 г. се сторнират чрез червено сторно (операцията се отразява в отчетността за новата отчетна година)

¹⁸ предвид на това, че начислените за отчетната година суми са приблизителни начислени оценки, а не реално дължими вземания и задължения, препоръчва се при кредитирането на сметки 4020 и 4040, сумите да се отнасят по отделна аналитична сметка (контра-сметка), с оглед при тези операции да не се засягат индивидуалните партии на доставчиците

От МЗ не е определена и осчетоводена приблизителна счетоводна оценка на незавършеното производство.¹⁹

3.3.2. Договор с рег. РД-11-69/24.02.2022 г. за извършване на строително-монтажни работи за нуждите на ФСМП – Елин Пелин, ФСМП – Ихтиман, ФСМП – Костенец и ФСМП – Самоков, с извършени авансови плащания през месеците септември 2022 г. и май и юни 2023 г., общо в размер на 299 155 лв. Към 31.12.2023 г. са изпълнени СМР дейности на четирите обекта и има издадени Приложения № 15 - протоколи за установяване на годността за приемане на строежите. Съгласно чл. 6, ал. 1, т. 2 от договора окончателно плащане на всеки обект се извършва след издадена на удостоверение за въвеждане в експлоатация или разрешение за ползване.

От МЗ не е определена и осчетоводена приблизителна счетоводна оценка на незавършеното производство.

3.3.3. Предоставен е договор с рег. № РД-11 - 399/28.07.2021 г., за извършване на строително-монтажни работи за нуждите на Спешно отделение на МБАЛ Ст. Загора. На изпълнителя е платен аванс на 01.02.2022 г., в размер на 149 200 лв. В отговора от МЗ единствената предоставена информация е, че на 22.12.2023 г. е издаден протокол Образец № 10 поради изтичане срока на договорите за строителен и авторски надзор на обекта. В представения Протокол е посочено, че има изпълнение видове СМР, отразени в съставени актове и протоколи.

От МЗ не е определена и осчетоводена приблизителна счетоводна оценка на незавършеното производство.

3.3.4. Представен е договор №РД-11-401/29.07.2021 г., с предмет извършване на СМР за нуждите на Спешно отделение на МБАЛ - Хасково АД, гр. Хасково“, по който е платен аванс на 17.11.2021 г., в размер на 219 649 лв. Съгласно постъпилите пояснения, с протокол Образец № 10 от 17.06.2022 г., е спряно извършването на строителството, поради **несъответствие** на проектната документация по част ВиК и ОВК. В Протокола е посочено, че МБАЛ-Хасково АД не разполага с централно отопление, поради което от МЗ следва да се вземе решение как да се осигури топла вода в помещенията и как да се извърши отопляването на сградата на Спешния център.²⁰ В Протокола е посочено, че са издадени Актове обр. 7 за приемане на извършените СМР по нива и елементи на строителната конструкция; Дневник на бетоновите работи; Акт обр. 14 за приемане на конструкцията. От МЗ не е определена и осчетоводена приблизителна счетоводна оценка на незавършеното строителство.

На 22.12.2023 г. за същия обект е издаден втори протокол Образец № 10, поради изтичане срока на договорите за строителен и авторски надзор на обекта.

Съгласно полученото становище от МЗ, „към 31.12.2023 г. не са предприети действия за отразяване приблизителна счетоводна оценка на етапа, до който е достигнал процесът на придобиване на дълготрайните активи, поради големият обем документи, както и заложения по договор краен срок за изпълнение на проектите (последните дни на месец декември 2023 г.) Към 31.12.2023 г. е направен само преглед на извършеното строителство, тъй като голяма част от документите са предадени след срока за изготвяне на ГФО“.

¹⁹ ОД №№ 5 и 9

²⁰ в т. Други изисквания за замразяване и необходими мерки при продължаване на строителството от същия Протокол е посочено: „Строителството може да продължи след одобряване от МЗ на подходящо решение за отопление на помещенията, подлежащи на ремонт и преустройство, съгласно одобрения проект, както и осигуряване на топла вода в баните и тоалетните

3.4. Представен е договор с рег. № РД-11-90/16.03.2022г. за обект ЦСМП - Добрич, ФСМП - Генерал Тошево, и ФСМП – Каварна, ведно с документи за платените аванси през месец декември 2022 г. и през периода от месец март до месец декември 2023 г., в размер на 229 926 лв. В Справката, предоставена от МЗ е посочено, че се чакат документи за окончателно признаване на извършените към 31.12.2023 г. разходи.

В предоставената от МЗ информация е посочено, че:

„Към 31.12.2023 г. са изпълнени СМР дейности и са въведени в експлоатация ЦСМП – Добрич, ФСМП – Тервел, ФСМП – Шабла и ФСМП - Балчик, за които има издадени всички необходими актове и протоколи, съгласно изискванията на Наредба № 3 от 2003 г.

С протокол, Образец № 10 от 14.03.2023 г., е спряно строителството на обект ФСМП- Генерал Тошево, поради установено наличието на стара сграда трафопост, бетонни фундаменти и подземен бетонов резервоар, чието премахване не е отразено в проектната документация, липсва в количествените сметки и строителят не е предвидил средства за тези дейности. Към настоящия момент необходимите средства са одобрени от Ръководството на МЗ и се подготвя допълнително споразумение за изпълнение на тези дейности.

С протокол, Образец № 10 от 08.08.2023 г., е спряно строителството на обект ФСМП - Каварна, поради установено сериозно разминаване в котировките на сградата към съществуващата площадка, което ще доведе при дъжд и сняг до нейното наводняване, както и наличието на големи количества земни маси, чието отстраняване не е предвидено в проекта и съответно Строителя не е предвидил средства за тези дейности. Към настоящия момент необходимите средства са одобрени от Ръководството на МЗ и се подготвя допълнително споразумение за изпълнение на тези дейности.

Към настоящия момент договорът не е изпълнен, поради факта, че е спряно изпълнението на СМР в цитираните обекти и съответно сроковете за изпълнението им са спрени“.

3.5. По договор с № РД-11-400/28.07.2021 г. за извършване на строително-монтажни работи за нуждите на Спешно отделение на МБАЛ – Благоевград АД, гр. Благоевград е платен аванс на **22.10.2021 г.**, в размер на 224 736 лв. Съгласно постъпилите пояснения:

3.5.1. С протокол Образец № 10 от 17.12.2021 г., е спряно извършването на СМР дейности поради невъзможност лечебното заведение да освободи помещенията подлежащи на ремонт. В Протокола е посочено, че не са извършени СМР, няма доставени материали, а в т. *Други изисквания за замразяване и необходими мерки при продължаване на строителството* от същия Протокол е посочено: „Строителството може да продължи след освобождаване на помещенията, подлежащи на ремонт и преустройство, съгласно одобрения проект“.

3.5.2. Към представените от МЗ документи е приложена кореспонденция:

- от фирмата изпълнител до МБАЛ Благоевград АД, вх. № 92-ф-100 от 13.12.2021 г., с което писмо фирмата приканва ръководството на дружеството да бъдат освободени двата корпуса на МБАЛ, които подлежат на цялостен ремонт, за извършване на възложените СМР;

- от МБАЛ-Благоевград АД до министъра на здравеопазването, писмо с изх. № 92-М-148 от 17.12.2021 г., с което ръководството на дружеството уведомява МЗ, че МБАЛ-Благоевград АД ще може да се премести в помещенията, които се заемат от ЦСМП и

подколонното пространство, които към него момент центърът не е освободил и чийто ремонт е първи етап от СМР.²¹

Не са предприети действия за защита на интересите на министерството, като:

- не са предприети действия за издаване на необходимите документи за подновяване на дейностите по строителството и/или други управленски решения за приважване на документирането и отчетността на стопанските операции в съответствие с действащите нормативни актове.

- не са инициирани от ръководството и отговорните за това лица проверки относно извършени СМР и/или други услуги за сметка на предоставените аванси;

- при наличие на основание за това, по съдебен ред не са потърсени от контрагентите сумите за неизпълнените доставки/услуги.

С допуснатото е създадена предпоставка за изтичане на всички давностни срокове, цитирани в чл. 110 и чл. 111 от Закона за задълженията и договорите (ЗЗД), съответно: петгодишната давност на всички вземания, за които законът не предвижда друг срок и тригодишната давност на вземанията за обезщетения и неустойки от неизпълнен договор, както и цитираната в чл. 87, ал. 5 от ЗЗД петгодишната давност за погасяване правото за разваляне на договор, което прави невъзможно претендирането за възстановяване на аванса да се осъществи по съдебен ред.

Не е спазен принципа за предпазливост съгласно чл. 26, ал. 1 т. 3 от Закона за счетоводството.

Не са спазени изискванията на чл. 20, т. т. 2 и 9 от Закона за публичните финанси относно отчетността, отговорността публичните финанси да се управляват по начин, който гарантира отчетността и отговорността на разпоредителите с бюджети, във връзка с § 2 от ДР на ЗПФ, което се счита за нарушение на бюджетната дисциплина.

Не са спазени указанията на т. 16.6 от ДДС № 20 от 2004 г. на МФ и раздел V „Счетоводно отчитане на дълготрайните активи в бюджетната организация“, т. 12 „Приблизителна оценка на ДМА в края на годината“ от Счетоводната политика на Министерство на здравеопазването, относно оценяване и осчетоводяване на разходите по придобиване на ДМА на база на достигнатия етап на процеса/доставката, а не въз основа на платените авансово суми на доставчика към 31.12.2023 г.

Допуснатото е оценено по характер.

4. При извършени одитни процедури за проверка на начислените разходи за амортизация на нефинансови дълготрайни активи (НДА), е установено следното:

4.1. Амортизационната политика на МЗ е утвърдена през 2018 г., като са извършени няколко изменени с отделни заповеди. Измененията не са отразени в окончателен (актуален) вариант, което е предпоставка за трудности при прилагането ѝ, както и за допуснати неправилни отчитания.

- съгласно Заповед № РД-01-230 от 03.08.2018 г. за изменение на Амортизационната политика на министерството в чл. 10, ал. 6 е указано, в съответствие с т. 41 от ДДС № 5 от 30.09.2016 г., определянето на остатъчна стойност на амортизируемите активи в МЗ да се извършва по реда на чл. 9, ал. 9, а определянето на остатъчна стойност на амортизируемите активи на второстепенните разпоредители с бюджет в системата на министерството – по реда на чл. 9, ал. 10.

²¹ ОД №№ 5 и 9

- при последното изменение със заповед № РД-01-310 от 17.10.2018 г. в чл. 9, ал. 9 и ал. 10 е разписано, че за придобити нови активи се определя предполагаем срок на годност не по-дълъг от срока посочен в чл. 18, т. 10. Доколкото се придобиват употребявани активи, полезният срок се определя индивидуално за съответния актив на основата на оценка за остатъчния срок, който не може да бъде по-дълъг от определения срок в чл.18, т.10..

- в чл. 18, т. 10 е разписано, че сроковете на годност, годишната амортизационна норма и остатъчната стойност в процент (%) спрямо отчетната стойност за придобити нови нефинансови активи по категории активи в системата на МЗ се определя по начин, представен в таблица с точно определени стойности.

4.2. В МЗ, за 387 актива²² придобити в периода от 2018 г. до 2023 г., признати по сметки от група 20 „Дълготрайни материални активи“,²³ при определянето на параметрите (остатъчна стойност и срок на годност) в индивидуалните им амортизационни планове се установи несъответствие с определените в Амортизационната политика параметри за придобити нови нефинансови дълготрайни активи.

При извършени одитни процедури за повторно изчисление на акумулираната амортизация на активите, за които е установено несъответствие с определените параметри в АП за придобити нови нефинансови активи се установи, че като се приложат сроковете на годност и остатъчната стойност в процент спрямо отчетната стойност (съгл. чл. 18 т. 10 от АП), акумулираната амортизация на активите осчетоводена по сметки от подгрупа 241 „Амортизация на дълготрайни материални активи“ е с 1 431 742 лв.²⁴ повече.²⁵

Не са изпълнени изискванията на чл. 24, ал. 1 и ал. 2 от ЗСч за вярно и честно представяне на имущественото състояние на предприятието.

С размера на неправилното отчитане е занижен шифър 0012 „Компютри, транспортни средства, оборудване“ от актива на баланса и е завишен шифър 0603 „Разходи за амортизации“ с 265 036 лв. (разликата в разхода за амортизация за 2023 г.) и е занижен шифър 0793 „Увеличение на нефинансови активи от други събития“ с 1 166 706 лв. (разликата в разхода за амортизация за предходни отчетни периоди).

5. При извършени одитни процедури за проверка на счетоводното отчитане на НФД, се установи:²⁶

5.1. В НЦЗПБ през 2023 г. е извършен преглед за обезценка/преоценка, като за сградите и прилежащата към сградите земя е изготвена експертна оценка от лицензиран оценител. При прегледа за преоценка/обезценка е приложен неправилен подход като текущата възстановима стойност е съпоставена с отчетната стойност, вместо с

²² за 376 актива е определена остатъчна стойност различна от определената в чл. 18 т. 10 от АП на МЗ, за 9 актива е определен срок на годност различен от определения в чл. 18 т. 10 от АП на МЗ и за два актива са определени остатъчна стойност и срок на годност различни от определените в чл. 18 т. 10 от АП на МЗ.

²³ По сметка 2041 „Компютри и хардуерно оборудване“ един актив с отчетна стойност 35 400 лв., по сметка 2049 „Други машини, съоръжения, оборудване“ 11 актива с обща отчетна стойност 294 133 лв., по сметка 2051 „Леки автомобили“ пет актива с обща отчетна стойност 231 861 лв. и по сметка 2059 „Други транспортни средства“ 370 актива с обща отчетна стойност 41 475 868 лв.

²⁴ Повторното изчисление е извършено по линеен метод на амортизация, без да се вземат предвид евентуални промени в отчетната стойност в следствие на преоценки/обезценки и/или основен ремонт.

²⁵ ОД № 7

²⁶ ОД № 7

балансовата стойност на активите. Коригирана е стойността на три сгради от общо седем, признати по сметки от подгрупа 203 „Сгради“, като е осчетоводена обезценка, в размер на 354 495 лв., и надоценка, в размер на 100 000 лв., съответно по дебита и по кредита на сметка 7801 „Преоценки на нефинансови дълготрайни активи“.

В Раздел V „Счетоводно отчитане на дълготрайни активи в бюджетната организация“, т. 10 от Счетоводната политика на МЗ, по отношение на оценките след първоначално признаване, е определено преглед за обезценка на нефинансови дълготрайни активи да се извършва най-малко веднъж на три години“. В т. 11 от същия раздел е определено *преоценка* на амортизируеми нефинансови дълготрайни активи се извършва, когато са налице очевидно нереално завишена или занижена балансова стойност и същите следва да се приведат към справедлива стойност в края на отчетния период“.

Допуснато е по отношение на оценките след първоначално признаване на ДМА, да не се прилага унифицирана политика по тези въпроси.

По отношение на оценките след първоначално признаване на ДМА, са приложими разпоредбите на т. т. 7.1 и 7.2 на СС 16 ДМА. В рамките на бюджетното предприятие могат да се използват и двата подхода, като за даден клас активи следва да се прилага само един от тях.

Не са спазени указанията на МФ, дадени в т. т. 20 и 71 от ДДС № 5 от 2016 г., относно определяне на подхода за извършване на преглед за преоценка/обезценка чрез съпоставяне на текущата възстановима стойност на активите с балансовата им стойност.

Неправилното отчитане е оценено по характер.

5.2. В ДПБ Карлуково:

- прилежаща към сгради земя, със справедлива стойност към 31.12.2023 г. в размер на 318 160 лв., е призната неправилно в отчетна група ДСД по сметка 2201 „Земи, гори и трайни насаждения“ със стойност в размер на 102 823 лв., вместо по сметка 2010 „Прилежащи към сгради и съоръжения земи“ в отчетна група „Бюджет“ по справедлива стойност.

Справедливата стойност на земята към 31.12.2023 г. е три пъти по-висока от балансово признатата в отчетността на ДПБ Карлуково, което може да се счита за очевидно занижена балансова стойност и е следвало да се приведе към справедлива стойност в края на отчетния период съгласно счетоводната политика на МЗ.

Не са спазени указанията на МФ, дадени в т. 19 от ДДС № 14 от 2013 г., относно отчитането на прилежащите към сгради и съоръжения земи, които се признаване при тяхното придобиване чрез сметка 2010 „Прилежащи към сгради и съоръжения земи“.

С размера на неправилното отчитане е занижен шифър 0017 „Земи, гори и трайни насаждения“ в отчетна група „Бюджет“ и е завишен от шифър 0017 „Земи, гори и трайни насаждения“ от актива на баланса и е занижен шифър 0781 „Преоценки на нефинансови активи“.

Случаи на несъобразяване със законите и другите нормативни разпоредби

Не са констатирани случаи на несъобразяване със законите и другите нормативни разпоредби.

Коригирани неправилни отчитания

Коригирани са следните неправилни отчитания, установени при извършения текущ контрол на периодичния финансов отчет на МЗ към 30.09.2023 г.

1. При извършения финансов одит на ГФО на МЗ за 2019 г. е установено, че в Държавна психиатрична болница гр. Карлуково (ДПБ), през последните три години не е извършван преглед за обезценка на капитализираните по сметка 2071 „Незавършено строителство, производство и основен ремонт“ разходи за незавършено строителство, в размер на 1 207 265 лв.

През 2020 г., в ДПБ - Карлуково е извършен преглед за преоценка от независим оценител на сграда,²⁷ с отчетна стойност 171 900 лв., и капитализирани разходи за основен ремонт на същата по сметка 2071 „Незавършено строителство, производство и основен ремонт“, в размер на 1 207 265 лв. В доклада на оценителя не са разграничени справедливите стойности на сградата и капитализираните разходи за основен ремонт. В резултат на това, стойността на сградата е завишена със 138 667 лв., а капитализираните разходи за основен ремонт са занижени с 1 207 265 лв.²⁸

Неправилното отчитане е установено и потвърдено при извършения финансов одит на ГФО на Министерство на здравеопазването за 2020 г., 2021 г., 2022 г. и не е коригирано до приключване на предварителното проучване и текущ контрол на периодичния финансов отчет на МЗ към 30.09.2023 г.

За коригиране на неправилното отчитане, със Заповед № 108А от 27.11.2023 г. на Директора на ДПБ Карлуково е назначена работна група за извършване на преглед за преоценка на сградите. За определяне справедливата им стойност е изготвена експертна оценка от лицензиран оценител. В Доклада на лицензирания оценител е оценена общо сградата, като е взето предвид незавършеното ѝ състояние. Лицензираният оценител не се е съгласил да направи оценка, която да разграничи справедливите стойности на сградата и стойността на незавършеното строителство. За определяне на стойността на незавършеното строителство, в размер на 87 406 лв., работната група се базира на РЗП в квадратни метри от кадастралния план и оценката на лицензирания оценител. Работната група е обявила решението си с Протокол, който не е одобрен от ръководител. Съставени са счетоводни записвания по дебита на сметка 2071 „Незавършено строителство, производство и основен ремонт“ и кредита на сметка 2031 „Административни сгради“.

Не са спазени указания на МФ за осчетоводяване на резултатите от прегледа за преоценка към края на годината, след начисляване на амортизации, съгласно т. 82 от ДДС № 08 от 2018 г., във връзка с т. 7.2. от СС 16 ДМА.

Не са спазени разпоредбите на чл. 3, ал. 3 от Закона за счетоводството за текущото счетоводно отчитане на основата на документалната обоснованост на стопанските операции.

Не е спазено изискването за осчетоводяването на стопанските операции по сметки в съответствие с техния характер, съгласно Сметкоплан на бюджетните организации, утвърден от министъра на финансите с Дирекция „Държавно съкровище“ (ДДС) № 14 от 2013 г.

2. Към 30.09.2023 г. в ЦУ на МЗ, получени парични чужди средства (депозити и

²⁷ идентификационен № 36511.119.63.12

²⁸ ОД № 1

гаранции), в размер на 362 602 лв., са осчетоводени по сметка 4831 „Временни депозити, гаранции и други чужди средства от местни лица“ неправилно в отчетна група „Бюджет“, вместо в отчетна група „Други сметки и дейности“ (ДСД).²⁹

За коригиране на установеното неправилно отчитане получените чужди средства (депозити и гаранции) са отписани от сметка 4831 „Временни депозити, гаранции и други чужди средства от местни лица“ от отчетна група „Бюджет“ и са признати по сметка 4831 „Временни депозити, гаранции и други чужди средства от местни лица“ в отчетна група ДСД, в кореспонденция със сметка 5001 „Текущи сметки в левове, консолидирани в системата на единна сметка“ в двете отчетни групи.

Не са спазени указанията дадени от Министерството на финансите (МФ) с Раздел II Организация на бюджетното счетоводство в отчетни групи (стопански области) на ДДС № 14 от 2013 г., във връзка с разпоредбите, регламентирани с чл. 9 от Закона за публичните финанси, съгласно който чуждите средства се административат и управляват от бюджетните организации чрез сметки за чужди средства.

3. Към 30.09.2023 г. в РЦТХ Варна, за прехвърлен от ЦУ на МЗ актив (сграда)³⁰ са съставени счетоводни записвания по дебита на сметка 2031 „Административни сгради“ в кореспонденция със сметка 7600 „Прехвърлени активи и пасиви в отчетната група (стопанска област)“, на стойност 2 309 158 лв. За отчитане на акумулираната амортизация към момента на прехвърлянето, в размер на 64 137 лв., е съставено неправилно счетоводно записване по дебита на сметка 6033 „Разходи за амортизация на сгради“ вместо по дебита на сметка 2031 „Административни сгради“, в кореспонденция със сметка 2413 „Амортизация на сгради“. В резултат на това, неправилно е завишено салдото по сметка 6033 „Разходи за амортизация на сгради“ (64 137 лв.).

Не са спазени указанията на т. 21 от ДДС № 5 от 2016 г. на МФ, относно прехвърляне на амортизируеми активи между бюджетни организации в рамките на системата на първостепенния разпоредител и чл. 17 ал.11. от раздел XIV. Счетоводни записвания от Амортизационната политика на МЗ, за начисляването на амортизацията относно прилагането от получателя на подхода на брутно отразяване на отчетната стойност и акумулираната амортизация.

4. Към 30.09.2023 г. по договор,³¹ на обща стойност 1 602 363 лв.,³² с предмет извършване на строително монтажни и инсталационни работи, в т.ч. доставка на материали за обект УМБАЛ "Царица Йоанна – ИСУЛ", са извършени разходи за СМР, в размер на 1 517 361 лв., като са придобити и осем броя активи, на обща стойност 85 002 лв.^{33, 34} При счетоводното отчитане на разходите по договора, в отчетна група СЕС шест броя активи (инверторна моносплит система) са правилно осчетоводени по сметка 2049 „Други машини, съоръжения, оборудване“, но в неправилен размер от 119 880 лв.,³⁵

²⁹ ОД № 1

³⁰ Сграда РЦТХ Варна идн.10135.2557.97.15 зп146

³¹ във връзка с инвестиционен проект BG16RFOP001-4.001-0001 "Подкрепа за развитие на системата за спешна медицинска помощ"³¹ с период на устойчивост на постигнатите резултати от пет години, и за който съгласно общите условия към договора за БФП собствеността или владенето не се променя до изтичане на периода на устойчивост на проекта

³² № РД-11-178 от 07.04.2021 г. на стойност 1 078 562 лв. и допълнително споразумение към договора № РД-11-508 от 07.12.2022 г. във връзка с изменение на цената на договор за обществена поръчка в резултат на инфлация (ПМС от 27 септември 2022 година) на стойност 534 121 лв.

³³ шест броя инверторни моносплит системи - с единична стойност 3 742 лв., един брой дизелов генератор с единична стойност от 31 050 лв. и един UPS - с единична стойност 31 500 лв.

³⁴ протокол за приемане на извършената работа от 12.12.2022 г. и 28.09.2022 г.

³⁵ единична стойност на инверторните моносплит системи, в размер на 19 980 лв.

вместо в размер на 22 452 лв., или с 97 428 лв. повече. В резултат на неправилното отчитане по сметка 2049 „Други машини, съоръжения, оборудване“, счетоводените разходи за СМР по сметка 2071 „Незавършено строителство, производство и основен ремонт“ са в неправилен размер от 1 419 933 лв., вместо в размер на 1 517 361 лв., или с 97 428 лв. по-малко.

За коригиране на неправилните отчитания са съставени счетоводни записвания и в отчетността на МЗ са признати активи и разходи за СМР, както следва:

- по сметка 2071 „Незавършено строителство, производство и основен ремонт“ е отразено извършеното СМР на сградата, в размер на 1 520 011 лв.;

- по сметка 2041 „Компютри и хардуерно оборудване“ е признат един брой UPS, на стойност 31 500 лв.;

- по сметка 2049 „Други машини, съоръжения, оборудване“ са признати седем броя активи, на обща стойност 50 850 лв., в т.ч. един брой дизелов агрегат (31 050 лв.) и шест броя инверторни моносплит системи - с обща стойност в размер на 19 800 лв., и единична стойност 3 300 лв.

Не са спазени разпоредбите на чл. 24 ал. 1 от ЗСч, относно вярното и честно представяне на имущественото и финансовото състояние и финансовите резултати от дейността на предприятието, паричните потоци и собствения капитал.

Съществени недостатъци на вътрешния контрол

1. В МЗ, е допуснато извършване през месец декември 2023 г. на авансови плащания по 16 бр. договори за услуги за СМР, с финансова подкрепа по ОП „Региони в растеж“ 2014-2020 г., в общ размер на 4 140 662 лв. (100 % от стойността на договорите),³⁶ чието изпълнение няма да приключи до края на одитирания период. Допуснатото е предпоставка за неспазването на т. 38 от ДДС № 7 от 2023 г. на МФ, във връзка с т. 41 от ДДС № 07 от 22.11.2022 г., ДДС № 06 от 01.12.2021 г. и ДДС № 08 от 11.2020 г., относно въздържането на ведомствата от сключване на договори, предвиждащи авансово плащане, което не е в съответствие с добрата търговска практика, и чието изпълнение няма да приключи в рамките на настоящата бюджетна година. В съответствие с чл. 6, ал. 1, т. 1 от горесцитираните договори, авансовите плащания са извършени срещу предоставени от Изпълнителите гаранции, покриващи сто процента от стойността на договорите.

2. По 35 броя договори,³⁷ през месец ноември и декември 2023 г. са платени аванси (30 и 50 % от стойността им), общо в размер на 11 796 769 лв., за които в информацията след извършения от МЗ частичен анализ е посочено, че за СМР за нуждите на структури от спешната помощ, финансирани по проект „Подкрепа за развитие на системата за спешна медицинска помощ“ по ОПРР 2014-2020 г. към 31.12.2023 г. няма открита строителна площадка. В подписаните договори между Възложител и Изпълнител **не е** включена клауза за извършване на авансови плащания след откриване на строителна

³⁶ Договори с №№ РД-11-682, РД-11-683 и РД-11-684 от 05.12.2023 г.; №№ РД-11-682, РД-11-683 и РД-11-684 от 06.12.2023 г.; № РД-11-703 от 07.12.2023 г.; № от РД-11-725 до РД-11-729 от 14.12.2023 г.; №№ РД-11-734, РД-11-735 и РД-11-736 от 19.12.2023 г., и № РД-11-748 от 21.12.2023 г.

³⁷ С №№ РД-11-738/19.12.2023 г.; РД-11-753, РД-11-757, РД-11-752 и РД-11-754 от 22.12.2023 г.; РД-11-759 от 19.12.2023 г.; РД-11-662 от 29.11.2023 г.; РД-11-663, 664, 665 от 30.11.2023 г.; РД-11-679, 680, 681 от 05.12.2023 г.; РД-11-667, 668, 669 от 01.12.2023 г.; РД-11-660, 661 от 29.11.2023 г.; РД-11-686, 691, 692, и 694 от 06.12.2023 г.; РД-11-695, 696, 697, 699, 700, 701, 704 и 705 от 07.12.2023 г.; РД-11-712 от 11.12.2023 г.; РД-11-714 и 715 от 12.12.2023 г. и РД-11-723 от 13.12.2023 г.

площадка, по реда на Наредба № 3 от 2003 г. за съставяне на актове и протоколи по време на строителството (Наредба № 3 от 2003 г.). Съгласно чл. 2, ал. 6 от подписаните договори, срокът на строителството на обектите започва да тече, считано от датата на подписване на протокол образец 2 или образец 2а,³⁸ съгласно образца към Наредба № 3 от 2003 г. В съответствие с чл. 6, ал. 1, т. 1 от горесцитираните договори, авансовите плащания са извършени срещу предоставени от Изпълнителите гаранции (застраховки), покриващи сто процента от стойността на договорените аванси.

Не са защитени интересите на министерството, като се допуска извършване на авансови плащания преди откриване на строителната площадка на обектите.³⁹

Установената недобра практика е предпоставка за неспазване на бюджетната дисциплина, като е създаден висок риск за защитата на интересите на одитираната организация, т.к. вече са установени случаи, по които са платени аванси срещу застрахователни полици, но застрахователят е отказал да удовлетвори инициераните от МЗ искания за заплащане на застрахователни обезщетения.

В подкрепа на констатациите са събрани 9 броя одитни доказателства, които заедно с работните документи, отразяващи отделните етапи на одитния процес, се намират в Сметната палата. При необходимост можете да се запознаете с тяхното съдържание на адрес: гр. София, ул. Екзарх Йосиф № 37.

Настоящият одитен доклад е приет на основание чл. 54, ал. 14 от Закона за Сметната палата, с Решение № 401 от 02.10.2024 г. на Сметната палата и е изготвен в два еднообразни екземпляра, един за Министерството на здравеопазването и един за Сметната палата.

ЗА ПРЕДСЕДАТЕЛ:

(Горина Грънчарова-Кожарева)
(съгл. Заповед № 154/08.04.2024 г.)



³⁸ протокол за откриване на строителна площадка и за определяне на строителна линия и ниво (приложения № 2 и 2а

³⁹ Раздел I „Откриване на строителната площадка“ се съставя при влязло в сила разрешение за строеж (заверено от органа, който го е издал) от лицето, упражняващо строителен надзор, или от техническия ръководител - за строежите от пета категория, в присъствието на възложителя, на строителя и на служител по чл. 223, ал. 2 ЗУТ

Приложение № 1 Опис на одитните доказателства

В таблицата е представен списък на одитните доказателства, подкрепящи констатациите, комуникирани в одитния доклад.

№	Одитни доказателства	Брой страници
1	РД № ТК-2.16-1 за извършена проверка на предприетите действия относно установените некоригирани неправилни отчитания при извършения финансов одит на ГФО на Министерство на здравеопазването за 2022 г.	6
2	РД № ТК-2.15-1 за процедури по същество на счетоводното отразяване на дълготрайни активи по счетоводни сметки 2010 „Прилежащи към сгради и съоръжения земи“, 2049 „Други машини, съоръжения, оборудване“ в ЦУ на МЗ, 2031 „Административни сгради“ в ЦУ на МЗ, ЦСМП по въздух, РЦТХ Варна и НЦОЗА и 2059 „Други транспортни средства“ в ЦСМП Варна, ЦСМП София, РЦТХ Варна и НЦРРЗ, незавършено строителство и основен ремонт по сметка 2071 „Незавършено строителство, производство и основен ремонт“ в ЦУ на МЗ в отчетни групи „Бюджет“ и СЕС и отчетени разходи по подпарграф 52-04 „Придобиване на транспортни средства“ в отчетна област СЕС-КСФ в ЦУ на МЗ.	127
3	РД № ГФО-2.16-1 за извършена проверка на предприетите действия относно установените некоригирани неправилни отчитания при извършено предварително проучване и текущ контрол на периодичния финансов отчет на Министерството на здравеопазването към 30.09.2023 г.	107
4	РД № ГФО-2.16-3 за процедури по същество (тестове на детайлите) за проверка на счетоводното отразяване на промените в дела на инвестициите на Министерство на здравеопазването в търговските дружества по сметки 5111 „Мажоритарни дялове и акции в предприятия в страната“ и 5112 „Участия в съвместно контролирани предприятия в страната“ и 7995 „Увеличение на финансови активи (финансиращи позиции) от други събития“.	19
5	РД № ГФО-2.25 за извършена проверка на счетоводните операции, свързани с изпълнение на указанията, дадени с ДДС № 20 от 2004 г. и ДДС № 14 от 2013 г. на Министерство на финансите относно начисляване на провизии, приходи и разходи по корективни сметки в края на отчетната година в т. ч. и по сметки 4230 „Провизии за бъдещи плащания към персонала“, 6047 „Разходи за провизии за персонал“ и 6048 „Сторнирани разходи за провизии за персонал“ в ЦУ на МЗ, ЦСМП София, ЦСМП Стара Загора и ЦСМП Благоевград.	105
6	РД № ГФО-2.15-1 за процедури по същество на счетоводното отразяване на дълготрайни активи за периода от 01.10.2023 г. до 31.12.2023 г. по счетоводни сметки 2010 „Прилежащи към сгради и съоръжения земи“, 2031 „Административни сгради“, 2049 „Други машини, съоръжения, оборудване“ и 2059 „Други	15

	транспортни средства“, незавършено строителство и основен ремонт по сметка 2071 „Незавършено строителство, производство и основен ремонт“ и параграф 51-00 „Основен ремонт на дълготрайни материални активи“ в ЦУ на МЗ в отчетни групи „Бюджет“ и СЕС и отчетени разходи по подпараграфи 52-03 „Придобиване на друго оборудване, машини и съоръжения“ и 52-04 „Придобиване на транспортни средства“ в отчетна област СЕС-КСФ в ЦУ на МЗ, вътрешни некасови трансфери по сметка 7601 „Прехвърлени активи и пасиви между отчетни групи "БЮДЖЕТ" и "Сметки за средства от Европейския съюз"“ и преценка на нефинансови дълготрайни активи по сметка 7801 „Преоценки на нефинансови дълготрайни активи“ в ЦУ на МЗ.	
7	РД № ГФО-2.27 за тестове на контрола и за процедури по същество (тестове на детайлите) по отношение на начислените амортизации на нефинансови дълготрайни активи.	136
8	РД № ГФО-2.2 констативен протокол.	9
9	Писмо за искане на информация с вх. № 92-С-17 от 13.06.2024 г. и писмо отговор с исканата информация входирано в Сметна палта с вх. № 04-14-4#4 от 26.06.2024 г.	9